

6 października 1928 r.

URZĄD PATENTOWY

F41g 1/38

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

OPIS PATENTOWY

Nr 8617.

Kl. 72 f 14.

Rheinische Metallwaren- u. Maschinenfabrik
(Düsseldorf-Derendorf, Niemcy).

Przyrząd do celowania.

Patent dodatkowy do patentu Nr 8616.

Zgłoszono 10 lipca 1920 r.

Udzielono 24 marca 1928 r.

Pierwszeństwo: 6 czerwca 1918 r. (Niemcy).

Najdłuższy czas trwania patentu do 24 marca 1943 r.

Podług patentu Nr 8616 zapobiega się przesunięciu się linii przezierania przy celowaniu na punkt ustalenia między innymi w ten sposób, że oś kręgu leży ponad osią, około której obraca się działo przy celowaniu w kierunku. Jednak w wielu wypadkach miejsce nie pozwala umieścić przyrządu celowniczego nad środkową osią działa w celu osiągnięcia takiego wzajemnego położenia obu tych osi. Aby jednak zapobiec przesuwaniu się w bok linii przezierania i w tym wypadku gdy przyrząd celowniczy leży poza osią środkową działa, ten ostatni może się obracać, w myśl niniejszego wynalazku, w kierunku około dwóch osi, z których jedna służy jako oś obrotu do celo-

wania na punkt ustalenia, druga zaś jako oś obrotu do nastawiania dodatkowego odchylenia. Przyrządy celownicze o takim podwójnym kręgu nie są wprawdzie nowe, lecz zastosowanie pomysłu patentu głównego do takiego znanego urządzenia wymagałoby, aby umieszczenie obydwóch osi kręgu nad osią, około której celuje się działo w kierunku, już było wykonane.

W przeciwieństwie do powyższego obecny wynalazek oparty jest na tem, że przy używaniu przyrządu celowniczego o podwójnym kręgu wymienionego typu, wystarczy celem zapobieżenia przesunięcia linii przezierania w bok, aby oś obrotu kręgu do nadawania dodatkowych odchyień przy-

padła na osi obrotu, około której celuje się działo w kierunku.

Fig. 1 rysunku przedstawia schematyczny przebieg celowania. Luneta panoramiczna obraca się wokół osi $z-z$ celem wyszukania punktu ustalania H , podczas gdy w celu nastawienia poprawki w kierunku można lunetę przesuwać na wycinku C_3 wokół osi $x-x$. Tylko ta ostatnia oś $x-x$ przypada na osi obrotu działa dokoła której celuje się działo w kierunku, oś zaś $z-z$ leży poza nią, tak że nie trzeba przyrządu do przezierania umieszczać ponad środkową osią działa.

Jeżeli luneta jest kierowaną na pomocniczy cel H i działu trzeba nadać poprawkę w kierunku α , to dokonuje się w ten sposób, że suwak E przesuwa się wraz z lunetą F o kąt α wokół osi $x-x$ na wycinku kręgu kątomierza w położenie $I-I$ oznaczone liniami kreskowano-kropkowanymi. Następnie obraca się działo G zapomocą mechanizmu kierunkowego dopóty, dopóki linia przezierania nie przyjdzie znowu na punkt ustalania H . W ten sposób lufa działa przybiera pożądane położenie $II-II$. Lufa działa ustawiona jest teraz pod prawidłowym kątem odchylenia α , a to dlatego, że linia przezierania przy wszelkiej dowolnej poprawce będzie styczną do kręgu kątomierza. Rysunek przedstawia jedną z postaci wykonania jedną z postaci wynalazku. Fig. 2 przedstawia widok z boku, fig. 3—widok z tyłu, fig. 4—widok z góry.

Przyrząd celowniczy jest przymocowany zapomocą wspornika A do kołyski lub podobnej części działa. Wspornik można łatwo wymieniać; posiada on u góry przekładnię a , do usuwania wpływu pochylenia osi kół. Ze ślimakiem przekładni a_1 zażębia się wieniec ślimakowy b_1 z łukiem celownika B . Oś tego wienca ślimakowego pokrywa się z osią $y-y$ przewodu lufy działa. Wskutek tego wieniec d_1 stanowi kolistą prowadnicę prostopadle do osi lufy. Obracając przekładnię ślimakową a_1 , nastawia

się pionowo celownik podług poziomnicy b_2 , przez co usuwa się wpływ pochyłego położenia podstawy działa. Ponieważ promień r kończy się na osi przewodu lufy $y-y$, więc luneta F przesuwa się z kręgiem kątomierza f_1 , oraz z wycinkiem kręgu kątomierza c_3 w dawne położenie w stosunku do punktu ustalania. Po łuku B , na którym są wykonane podziałki, posuwa się podstawa celownika C , którą można nastawiać na wysokość zapomocą przekładni c_1 . Przytem poziomnica c_2 pochyla się, poczem obraca się pokrętko D działa tak długo, dopóki poziomnica nie będzie zgrana. Na podstawie celownika C jest osadzony wycinek kręgu kątomierza c , którego środek przypada na osi czopa $x-x$ działa, około którego celuje się działo w kierunku. Na wycinku tym umieszczony jest ruchomy suwak celownika E , który można przesuwać w bok zapomocą zębniaka e_1 podług podziałki. Na suwaku celownika jest osadzona tulejka c_2 lunety panoramicznej, w którą się wkłada tę ostatnią.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Przyrząd do celowania według patentu Nr 8616 o podwójnym kręgu kątomierza do celowania na punkt ustalania i do dodatkowego nastawienia poprawek w kierunku, znamieny tem, że tylko oś obrotu kręgu kątomierza (c_3) do dodatkowego nastawiania w kierunku pokrywa się z osią, około której celuje się działo w kierunku, oś zaś drugiego kręgu kątomierza leży poza tą osią.

2. Przyrząd do celowania według zastrz. 1, znamieny tem, że krąg kątomierza dla nastawiania dodatkowego odchylenia leży pod drugim kręgiem kątomierza.

Rheinische Metallwaren-
u. Maschinenfabrik.

Zastępca: I. Myszczyński,

rzecznik patentowy.

